

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาครอบครัวและปัญหาสังคมอื่น ๆ จำนวนมากมายที่เกิดขึ้นทุกวันนี้ ส่วนใหญ่ล้วนมีพื้นฐานมาจากเรื่องเพศ อาทิ ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ ปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาโสเภณี ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาเด็กกำพร้า และปัญหาเด็กบ้านแตก เห็นได้ชัดว่าเรื่องเพศมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับปัญหาสังคมดังกล่าว ซึ่งล้วนมีความรุนแรงและซับซ้อนเกี่ยวโยงกันเป็นลูกโซ่

หนึ่งในมาตรการสำคัญที่ได้รับการยอมรับกันโดยทั่วไปว่าสามารถช่วยแก้ไขปัญหาสังคมเหล่านั้นได้ก็คือการสอนเรื่องเพศศึกษา อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึงเพศศึกษาคนโดยมากมักจะนึกถึงแต่เรื่องระบบสืบพันธุ์และเพศสัมพันธ์ ทั้งที่ความเป็นจริง เพศศึกษาคือ การให้ความรู้เรื่องเพศ โดยมีเนื้อหากว้างขวางครอบคลุม 4 ด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ (สุชาติ โสภประยูร และวรรณี โสภประยูร, 2541)

(1) ด้านชีววิทยา ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับกายวิภาคและสรีรวิทยาของร่างกายมนุษย์ เช่น โครงสร้างระบบสืบพันธุ์ของเพศหญิงและเพศชาย การเจริญเติบโตทางเพศในด้านร่างกาย การสืบพันธุ์หรือการร่วมประเวณี การตั้งครรภ์ ฯลฯ

(2) ด้านสุขวิทยา ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพ การระงับรักษาร่างกายให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บหรือความผิดปกติทางเพศ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ความผิดปกติของอวัยวะเพศ ฯลฯ

(3) ด้านจิตวิทยา ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับจิตใจและอารมณ์ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจและอารมณ์เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ทักษะการตัดสินใจ ความรัก ความผิดปกติทางด้านจิตใจและอารมณ์ ฯลฯ

(4) ด้านสังคมวิทยา ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเพศในเชิงสังคม การเลือกคู่ครอง การแต่งงาน ประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า การสอนเพศศึกษาจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะที่ดี และความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศ รวมไปถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตที่เกี่ยวกับเรื่องเพศได้ เด็ก

และเยาวชนจะมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ทั้งกายและใจได้นั้น จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา เพื่อทำความเข้าใจ ยอมรับ และปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เกิดขึ้นแล้วและกำลังจะเกิดขึ้น รู้จักป้องกันตัวเอง และปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคมทั้งที่เป็นเพศตรงข้ามและเพศเดียวกันได้อย่างดี รวมทั้งเรียนรู้ถึงการควบคุมความประพฤติและแรงผลักดันทางเพศของตนให้ออกไปในรูปที่ตนเองพึงพอใจและสังคมยอมรับ รวมถึงการรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบเบื้องต้นต่อชีวิตสังคมแบบครอบครัวมนุษย์ (มยุรี ภูงามทอง, 2534)

การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ หรือได้รับความรู้ในการแก้ปัญหาที่ไม่ถูกต้องของเด็กและเยาวชน เป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องเพศซึ่งจะพัฒนาต่อไปจนกลายเป็นปัญหาสังคมได้ (แหล่งที่มา: <http://www.clinicrak.com> เข้าถึง 11 มิถุนายน 2545) การสอนเพศศึกษาแก่เด็กและเยาวชนจึงไม่เพียงจะช่วยแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาสังคมที่มีอยู่ หากแต่ยังเป็นการสร้างเกราะป้องกันให้แก่เด็กและเยาวชนอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ เด็กจะใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุขและสามารถพัฒนาตนเองเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต เพศศึกษาจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะช่วยเปิดประตูสู่ความสุข ความสำเร็จต่าง ๆ ในชีวิตมนุษย์ได้

ไม่เฉพาะกับเด็กและเยาวชนเท่านั้น ความรู้เรื่องเพศยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลทั่วไป เพราะการสอนเรื่องเพศศึกษานอกจากจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อเข้าใจตนเองแล้ว เพศศึกษายังให้ความสำคัญกับการเข้าใจผู้อื่นที่เป็นเพศตรงข้าม นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศ ซึ่งหมายถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมระหว่างเพศหญิงและชายได้อย่างเป็นสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันครอบครัวซึ่งถือเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีความสำคัญมากที่สุด เพศศึกษาจะช่วยให้สามีภรรยาสามารถปฏิบัติตนและใช้ชีวิตสมรสอย่างมีความสุข สามารถปรับตัวในเรื่องพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ให้เข้ากันได้ รู้จักป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตสมรสได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากเพศศึกษามีได้ให้คำตอบเฉพาะปัญหาในเรื่องเพศสัมพันธ์เท่านั้น หากยังรวมถึงปัญหาชีวิตที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศอีกด้วย ความรู้เรื่องเพศศึกษาจึงเปรียบเสมือนคิลปะในการใช้ชีวิตสมรสอย่างผาสุก อันเป็นผลให้เกิดสถาบันครอบครัวที่อบอุ่นและเข้มแข็ง สามารถป้องกันแก้ไขหรือลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมโดยรวม

การสอนเพศศึกษาแก่เด็ก เยาวชน และคู่สมรส จึงสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่แปด (พ.ศ. 2540 – 2544) และฉบับที่เก้า (พ.ศ. 2545 – 2549) ซึ่งมีแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและครอบครัว โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่แปด กำหนดไว้เป็นวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งคือเพื่อ

พัฒนาศักยภาพของครอบครัวและชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้และให้เอื้อต่อการพัฒนาคน และมีเป้าหมายคือส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และคู่สมรส มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัว การมีบทบาทเป็นพ่อแม่ที่ดีและมีคุณภาพ การแบ่งภาระรับผิดชอบในครอบครัว รวมทั้งการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างอบอุ่นและใกล้ชิด สืบเนื่องมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า ก็ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาคุณภาพคนไว้คือ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สุขภาพแข็งแรง คิดเป็น ทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิธีคิดอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม และเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและบทบาทของครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายหลัก 2 ประการคือ หนึ่ง การพัฒนาคุณภาพคน และสอง การสร้างความมั่นคงทางสังคมและความเข้มแข็งของครอบครัว

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสังคมไทยจะมองเห็นความจำเป็นของการเผยแพร่ความรู้เรื่องเพศศึกษา แต่การให้ความรู้เรื่องเพศหรือการสอนเพศศึกษาอย่างเป็นทางการเป็นสาธารณะโดยเฉพาะผ่านสื่อมวลชนนั้น ยังคงเป็นเรื่องหนึ่งที่สังคมมีข้อขัดแย้งถกเถียงกันในประเด็นต่าง ๆ อย่างไม่พบจุดจบ เช่น การสอนเพศศึกษาจะเป็นการกระตุ้นให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น ทำให้เด็กใจแตกหรือไม่ การสอนเพศศึกษาจะทำให้เด็กอยากลองในเรื่องเพศ หรือเป็นการชี้โพรงให้กระรอกหรือไม่ การสอนเพศศึกษาเป็นคาบสองคมหรือไม่ ดังจะเห็นได้จากกรณี “คู่มือวัยใส”^{*} ซึ่งกลายเป็นประเด็นที่มีผู้วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวาง

ถึงกระนั้นก็ตาม ภาระหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้เรื่องเพศศึกษาก็ดูเหมือนว่าจะตกเป็นของสถาบันสื่อมวลชนมากกว่าสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดโดยตรงกับเด็กและเยาวชน ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยหลายชิ้นที่ระบุตรงกันว่าสื่อมวลชน อาทิ นิตยสาร หนังสือ ภาพยนตร์ เป็นแหล่งที่เด็กได้รับข้อมูลความรู้เรื่องเพศสูงที่สุด และเพื่อนเป็นสื่อบุคคลที่สำคัญในการแสวงหาความรู้เรื่องเพศ ในขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นสื่อบุคคลที่ให้ข้อมูลในเรื่องเพศน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชน และสื่อบุคคลอื่น ๆ เช่น เพื่อนหรือครู (แหล่งที่มา: <http://www.clinicrak.com> เข้าถึง 11 มิถุนายน 2545; ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และวรรณ เตชวณิชย์พงศ์, 2543; ชาตวิบูลย์ วังวล, 2542; สุมนา ชมพูทวีป และคนอื่น ๆ, 2531)

^{*} หนังสือคู่มือวัยใสจัดพิมพ์โดยองค์การการค้าสุรา เพื่อเสนอความรู้เรื่องเพศศึกษาและแนวทางป้องกันการติดโรคเอดส์แก่เยาวชน ถูกสั่งระงับการแจกจ่ายโดยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2545 เนื่องจากมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีการใช้ภาษาและคำแนะนำทางเพศที่อาจเป็นอันตรายกับเด็กที่ยังขาดวุฒิภาวะ (“ไฉน เสาร์คืน” คู่มือวัยใส, 30 มกราคม 2545: 1, 3)

สำหรับการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนของไทยนั้น ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเพศศึกษาอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 จวบจนปัจจุบันเพศศึกษาในโรงเรียนก็ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ เนื่องจากครูผู้สอนไม่กล้าสอนอย่างตรงไปตรงมา เนื้อหาการสอนก็มุ่งเน้นความรู้ทางวิทยาศาสตร์มากกว่าจะมุ่งประยุกต์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการดำเนินชีวิตจริง รวมถึงวิธีการสอนที่ล้าสมัย และการขาดสื่อการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสม (ชาติวุฒิชัย วัฒน, 2542; จรรยา ดวงแก้ว, 2539 อ้างถึงใน ชาติวุฒิชัย วัฒน, 2542; ชีระ เสนีย์ชัย, 2539; สุนณา ชมพูทวีป และคนอื่น ๆ , 2531) แต่ถ้าหากมีโรงเรียนใดที่มีเป้าหมายในการสอนเพศศึกษาอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ก็อาจเกิดเหตุการณ์เช่นเดียวกับกรณีการสอนเพศศึกษาของห้องกุหลาบขาวในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยที่กลายเป็นข่าวครึกโครมขึ้นหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์หลายฉบับว่านำหนังสือไป-วิดีโอเอ็กซ์มาเปิดสอนเพศศึกษานักเรียน* สะท้อนให้เห็นว่าการสอนเพศศึกษาในสังคมไทยยังคงเป็นในลักษณะลักปิดลักเปิดอยู่

สาเหตุน่าจะมาจากการตีความเรื่องเพศศึกษาว่าเป็นเรื่องของระบบสืบพันธุ์และเพศสัมพันธ์เท่านั้น เมื่อจำกัดขอบเขตเนื้อหาของเพศศึกษาเพียงแค่นี้เรื่องดังกล่าว เรื่องเพศจึงกลายเป็นเรื่องต้องห้าม ที่ไม่จำเป็นต้องสื่อสารพูดคุยกันเพื่อให้ความรู้เพราะ “เรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ต้องสอนก็เรียนรู้ได้เองตามธรรมชาติ” เด็กที่กล้าตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องเพศจะถูกมองว่าแคะแค้นแกลม และมีแนวโน้มที่จะถูกดูว่ามากกว่าที่จะได้รับคำตอบโดยตรง ผู้ปกครองบางคนก็เคร่งครัดในศีลธรรมถึงกับสอนลูกหลานว่าการคิดถึงเรื่องเพศเป็นบาปชนิดหนึ่ง (สุกัญญา สุจฉายา, 2545; รัตนพร ไม้ตราวัฒนา, 2544; ชาติวุฒิชัย วัฒน, 2542) การไม่สื่อสารเรื่องเพศส่งผลให้การสอนเพศศึกษาทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนขาดประสิทธิผล

แต่นั้นก็มีได้หมายความว่าสังคมไทยปราศจากการสื่อสารเรื่องเพศ เนื่องจากเรื่องเพศปรากฏอยู่ในสื่อพื้นบ้านทุกภาคนับตั้งแต่อดีตเรื่อยมา ดังจะเห็นได้จากการเล่นคำพวน สำนวนภาษิต นิทานชาวบ้าน เพลงพื้นบ้าน ประเพณี พิธีกรรม การละเล่น และการแสดงพื้นบ้าน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่พูดได้ หากอยู่ในบรรยากาศที่สนุกสนาน ไม่เคร่งเครียดจริงจัง และมีจุดประสงค์เพื่อความตลกขบขัน (สุกัญญา สุจฉายา, 2545: 78-79) ในทางตรงกันข้าม หากเป็นการพูดเรื่องเพศที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิงเรีงรมณ์ เรื่องเพศจะกลายเป็นหัวข้อที่ละเอียดอ่อน

* เหตุเกิดจากอาจารย์ในโรงเรียนพบแผ่นซีดีลามกในตัวนักเรียนคนหนึ่งซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ดังนั้นทางอาจารย์จึงได้นำมาเปิดสาธิตในห้องกุหลาบขาว โดยจัดให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีอยู่ประมาณ 60 คนมาศึกษาดู พร้อมกับให้นักเรียนสอบถามและตั้งคำถาม ซึ่งอาจารย์ได้อธิบายถึงการมีเพศสัมพันธ์อย่างถูกวิธี (ครูหยุดค้น 'ร.' สอนเพศศึกษา, 13 กันยายน 2545: 1,2)

ชั้นซ็อนยากที่จะทำการสื่อสารแม้แต่กับคนในครอบครัวก็ตาม ด้วยเหตุนี้เอง พ่อแม่ผู้ปกครองรวมไปถึงครูอาจารย์จึงไม่สามารถสอนเพศศึกษาได้มากเพียงพอและตรงกับความต้องการของเด็ก

เมื่อสื่อบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือสูง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ไม่สามารถให้ความรู้เรื่องเพศได้อย่างเต็มที่ จึงเกิดความพยายามที่จะใช้ช่องทางสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นนิตยสารเพศศึกษา หรือรายการเพศศึกษาทางวิทยุและโทรทัศน์ มาเป็นสื่อกลางในการสอนเพศศึกษาแทน อย่างไรก็ตาม สื่อเหล่านี้ก็ต้องพบปัญหาและอุปสรรคมากมายจนล้มนเล็ก ปิดตัวลงไปไม่น้อย รายการเพศศึกษาทางโทรทัศน์ก็เป็นเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ต้องพบกับอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาด้านทัศนคติการยอมรับ ทั้งจากสถานี จากผู้สนับสนุนรายการ และจากประชาชน ปัญหาด้านงบประมาณการผลิต และปัญหาด้านการนำเสนอ ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือกรณีรายการ “คลินิกรัก” ซึ่งถือว่าเป็นรายการโทรทัศน์รายการแรกที่เผยแพร่ความรู้เรื่องเพศศึกษา (ออกอากาศครั้งแรกในเดือนสิงหาคม ในปี พ.ศ. 2543 ทางสถานีโทรทัศน์ช่องไอทีวี) ต้องหลุดไปจากผังรายการของไอทีวี* ด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวไปแล้ว

ด้วยเหตุนี้ รายการ “ซุรัก ซูรส” ผลิตโดยบริษัทว็อดด็อก จำกัด (Watch Dog Co., Ltd.) ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา 23.45 – 24.45 นาฬิกา ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 จึงนับเป็นรายการเดียว (ในบรรดา Free TV) ที่เผยแพร่ความรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาานกว่าสองปี โดยเริ่มออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2543 รายการ “ซุรัก ซูรส” มีพิธีกรรายการคือ พ.ญ. พรรณพิมล หล่อตระกูล และ คุณสุทธิพงษ์ ทัดพิทักษ์กุล (คุณฮาร์ท) รูปแบบรายการแบ่งออกเป็น 3 ช่วงหลัก ได้แก่

มุมมองแห่งรัก เป็นการสนทนากับแขกรับเชิญซึ่งเป็นผู้มีชื่อเสียงในวงการต่าง ๆ เช่น แม่จี้ ศันสนีย์ แห่งเสถียรธรรมสถาน คุณชลิตา เกชาลี อดีตนางสาวไทย เป็นต้น โดยมักจะสนทนาเกี่ยวกับความคิดเห็น ความเชื่อ และทัศนคติในเรื่องความรัก การแต่งงาน และการใช้ชีวิตสมรสของแขกรับเชิญ

ไขปัญหาลับ เป็นการสนทนาระหว่างแขกรับเชิญกับนายแพทย์พันธ์ศักดิ์ สุกระฤกษ์ เพื่อตอบคำถามของน้อง ๆ วัยรุ่นที่เขียนจดหมายถามปัญหาเข้ามาทางรายการ

ติวรักเต็มร้อย เป็นการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องเพศโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ในช่วงนี้จะแบ่งเวลาออกเป็น 2 ช่วง กล่าวคือ ช่วงที่หนึ่ง จะเป็นการตอบคำถามที่เขียนจดหมายเข้ามา ส่วนช่วงที่สอง จะเป็นการตอบคำถามโดยผู้ถามโทรศัพท์เข้ามาสอบถามโดยตรงกับแพทย์

* ปัจจุบันรายการ “คลินิกรัก” กลับมาออกอากาศอีกครั้งทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11

รายการ “ซุรัก ชุรส” ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ถือเป็นรายการสนทนาเพื่อให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา โดยมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญมาสนทนาตอบปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ สังเกตได้ว่ารายการ “ซุรัก ชุรส” ใช้วิธีการตอบปัญหาโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นวิธีหนึ่งในการให้ความรู้เรื่องเพศที่นำมาตั้งแต่ยุคสิ่งพิมพ์ แต่ด้วยคุณสมบัติของสื่อโทรทัศน์ที่แตกต่างจากสื่อสิ่งพิมพ์และสมจริงยิ่งกว่าสื่อวิทยุกระจายเสียง กล่าวคือสื่อโทรทัศน์เป็นการผสมผสานส่วนที่ดีที่สุดของวิทยุและภาพยนตร์เข้าด้วยกัน การสื่อสารเรื่องเพศจึงมิใช่เพียงแต่การถามมาตอบไปอย่างในคอลัมน์เพศศึกษา แต่เป็นในลักษณะการสนทนาอย่างเป็นธรรมชาติ ทั้งที่เป็นการสนทนายาระหว่างแพทย์ผู้เชี่ยวชาญกับพิธีกรซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนเจ้าของคำถาม และสนทนา (ทางโทรศัพท์) กับผู้ถามปัญหาโดยตรง

ด้วยข้อจำกัดทางวัฒนธรรมไทยในการสื่อสารเรื่องเพศ และด้วยคุณสมบัติของสื่อโทรทัศน์ที่ง่ายต่อการเข้าถึงและยากต่อการควบคุมประเภทของผู้ชม มีผลให้การสื่อสารเรื่องเพศศึกษาในโทรทัศน์ต้องผ่านการควบคุมอย่างเข้มงวดกวดขัน ทั้งโดยการระงับไม่ให้ออกอากาศจากสถานีและโดยการดำเนินจากสื่อมวลชนและประชาชน ถึงแม้ว่าจะมีการควบคุมที่เคร่งครัดเช่นนั้น ก็มีได้มีผลกระทบในเชิงลบที่รุนแรงต่อการสื่อสารเรื่องเพศในรายการ ในทางตรงกันข้ามรายการ “ซุรัก ชุรส” กลับได้รับการยอมรับมากจนกระทั่งได้รับรางวัลโทรทัศน์ทองคำ รายการปกิณกะยอดเยี่ยม ประจำปี พ.ศ. 2544 ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นในการศึกษาว่า ในรายการ “ซุรัก ชุรส” มีการสื่อสารกันอย่างไรในประเด็นใดบ้างจึงสามารถสื่อความหมายที่เกี่ยวกับเรื่องเพศอันเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนได้อย่างเหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรมจนเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย

เป็นที่น่าสังเกตว่างานวิจัยส่วนใหญ่ของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาจะมุ่งศึกษาถึงผู้รับสาร (Audience Study) โดยมุ่งหาความสัมพันธ์ระหว่าง “สื่อ” กับ “ประชากร” และในขณะที่มีการศึกษา “ตัวสื่อ” อย่างมากมายในงานวิจัยเรื่องการสื่อสารเพื่อการพัฒนา แต่กลับมีงานวิจัยน้อยมากที่ให้ความสนใจกับการวิเคราะห์เนื้อหาสาร ทั้งที่กลยุทธ์การสร้างเนื้อหาสารนั้น (Message Design/Strategies) เป็นหัวใจของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาแนวใหม่เลยทีเดียว (กาญจนา แก้วเทพ, 2543) การขาดแคลนงานศึกษาวิจัย “ตัวสาร” ทำให้มองไม่เห็นมิติที่เชื่อมโยงกันระหว่างประชากรกับสารที่พวกเขาได้รับ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วเนื้อหาสารที่จะเผยแพร่มีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับการเลือกใช้สื่อและลักษณะทางประชากรของกลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การสื่อสารเพื่อพัฒนาความรู้เรื่องเพศศึกษาในรายการ “ซุรัก ชุรส” ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาวิเคราะห์ “ตัวสาร” ซึ่งก็คือเนื้อหาของรายการ “ซุรัก ชุรส” โดยนำกรอบทฤษฎีทางสัตยัญญาวิทยามาใช้วิเคราะห์ข้อมูล ทฤษฎีสัตยัญญาวิทยาเป็นทฤษฎีที่เกิดจากแนวความคิด

ของ De Saussure (1857 – 1913) นักภาษาศาสตร์ชาวสวิส เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยเรื่องของความหมาย และสัญลักษณ์ (Sign) ซึ่งหมายถึงสิ่งใด ๆ ก็ตามที่มีความหมายมากกว่าความหมายตามตัวอักษร

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีสัญญะวิทยามาใช้ในการศึกษาการสื่อสารในรายการ “ซูรัก ซูรส” นี้ ก็สืบเนื่องมาจากเรื่องเพศเป็นเรื่องต้องห้ามซึ่งคนไทยไม่พูดไม่สื่อสารกันโดยตรงไปตรงมานับ ตั้งแต่โบราณกาล ดังนั้นเมื่อต้องการจะสื่อสารเรื่องเพศจึงจำเป็นต้องทำผ่านกลวิธีบางประการ เพื่อให้สามารถสื่อสารออกมาได้อย่างเหมาะสม ไม่กลายเป็นเรื่องหยาบคาย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็เช่น การใช้บทอักษรรยในวรรณคดีไทย ดังที่ปรากฏอยู่ในเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน อาทิ ตอนขุนแผนได้นางพิม (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2539: 216 – 217)

ว่าพลางโลมเล้าเอามือลูบ
ประจวบแก้มซ้ายแล้วย้ายขวา
อกแอบอิงสวาทไม่คลาดคลา
แนบหน้ามือประคองให้น้องนอน
กำเริบราดเสียวกระสันประหวั่นจิต
หูดหวิดุ่นวายกายกระฉ่อน
พระพายพัดซัดคลื่นในสาคร
กระท้อนกระทบกระทังฝั่งกระเทือน
เรือไหหล้าแล่นล่องเข้าคลองน้อย
ฝนปรอยฟ้าลั่นสนั่นเลื่อน
ได้กึ่งหลงบ่ายศิระชะเชือน
เป็อนเข้าติดดินแตกกับตอ

หากนำเอากรอบความคิดทางสัญญะวิทยามาวิเคราะห์วรรณคดีไทย จะพบว่าบทอักษรรยก็คือการใช้สัญลักษณ์นั่นเอง เพราะถึงแม้ว่า “พระพายซัดคลื่นในสาคร” จะมีหมายความตามตัวอักษรว่า ลมซัดคลื่นในแม่น้ำ แต่เมื่ออยู่ในบริบทข้างต้น ประโยคดังกล่าวกลับสื่อความหมายอื่นที่มีได้ข้องเกี่ยวกับลมหรือแม่น้ำเลย จึงกล่าวได้ว่าคนไทยใช้สัญญะเพื่อสื่อสารเรื่องเพศมาตั้งแต่สมัยโบราณ

จนกระทั่งถึงปัจจุบัน แม้ว่าสัญญะที่เคยใช้ในอดีตจะสูญไป ก็มีสัญญะใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาแทนที่ แสดงให้เห็นว่าสัญญะยังคงถูกนำมาใช้เพื่อสื่อสารเรื่องเพศเช่นเดิม เช่นเดียวกันกับการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาในรายการ “ซูรัก ซูรส” ที่พบว่ามีสัญญะทั้งที่เป็นวันภาษาและอวัจนภาษาปรากฏในรายการ ตัวอย่างเช่น คำว่า “หอมฟิน” ซึ่งมีความหมายตามตัวอักษรว่าทันตแพทย์ หรือผู้

เชี่ยวชาญรักษาผู้ป่วยให้หายจากโรคร้ายไข้เจ็บที่เกี่ยวกับช่องปาก แต่ในปัจจุบันเกิดความหมายใหม่คือผู้ชายที่หลอกหลวงหญิงสาวเพื่อทำการล่วงละเมิดทางเพศ จะเห็นได้ว่า “หมอฟัน” จากเดิมที่เป็นเพียงคำ ๆ หนึ่ง ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ ๆ หนึ่ง ที่มีความหมายมากกว่าตัวของมันเอง

อนึ่ง ในการที่จะตีความถอดรหัสว่า “หมอฟัน” ว่ามีหมายความอะไร จำต้องอาศัยปริบทเข้ามาช่วย เช่น “พวกที่เขาเรียกว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษพวกฟันเด็ก พวกหมอฟันเด็ก”(พันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์, ในรายการซุรัก ซูรส ออกอากาศ 12 กันยายน 2545) หากเปรียบเทียบกับประโยคต่อไปนี้ “ฉันมีนัดจะไปพบหมอฟันเย็นวันศุกร์นี้” แม้ว่า “หมอฟัน” จะยังคงเป็นคำเดิม แต่เมื่อเปลี่ยนปริบทแวดล้อม ความหมายของคำ ๆ เดียวกันก็แตกต่างกันออกไป

นอกจากนี้ การตกแต่งฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากต่าง ๆ ยังอาจกลายเป็นสัญลักษณ์ได้ หากสามารถสื่อความหมายอื่นที่นอกเหนือจากความหมายโดยอรรถหรือความหมายตามตัวอักษร เช่น ในฉากห้องรับแขกที่ใช้สนทนาในช่วงมูมมอแห่งรักและช่วงติวรักเต็มร้อย ฉากหลังจะเป็นกรอบหน้าต่างที่มีน้ำตกจำลองไหลผ่าน ในที่นี้ทางรายการได้ใช้ “น้ำตกจำลอง” เป็นตัวแทนของบรรยากาศยามฝนตก เนื่องจากบรรยากาศยามฝนตกหมายถึงความโรแมนติก การได้อยู่ใกล้ชิดกันเป็นพิเศษของคู่รักยามฝนตก “น้ำตกจำลอง” จึงกลายเป็นสัญลักษณ์หนึ่งที่ช่วยสร้างบรรยากาศในการสนทนาเรื่องราวเกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าทฤษฎีสัญญาวิทยามีความเหมาะสมกับการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาของรายการ “ซุรัก ซูรส” ว่าในรายการมีการสื่อสารกันอย่างไรจึงสามารถสื่อความหมายที่เกี่ยวกับเรื่องเพศอันเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ให้เป็นที่ยอมรับในสังคมไทยได้ นอกจากจะตอบปัญหาว่าในรายการมีการสื่อสารกันอย่างไรแล้ว อีกประเด็นหนึ่งที่ควรนำมาศึกษาประกอบกันเพื่อให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก็คือในรายการมีการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาประเด็นใดบ้าง เนื่องจากกลวิธีการสื่อสารไม่ได้เป็นปัจจัยเพียงอย่างเดียวที่มีผลต่อการยอมรับของผู้ชม หากแต่ประเด็นที่พูดก็มีความสำคัญไม่ด้อยไปกว่ากันเลย ประเด็นที่พูดและวิธีการพูดจึงต้องสอดคล้องไปด้วยกัน ตัวอย่างเช่น ถึงแม้ว่าพิธีกรและวิทยากรรับเชิญจะมีวิธีการในการสื่อสารเรื่องเพศดีเยี่ยม ก็อาจไม่สามารถสนทนาประเด็นปัญหาเรื่องเพศในบางประเด็น อาทิ ไม่สามารถอธิบายวิธีการปฏิบัติทางเพศอย่างเปิดเผยโดยละเอียดได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีประเด็นปัญหาใดบ้างที่พูดและไม่พูดในรายการ พร้อมกับศึกษาถึงสาเหตุและผลของการพูดและไม่พูดว่าได้สร้างความหมายใดให้การสื่อสารเรื่องเพศศึกษาหรือไม่อย่างไร

คำตอบของปัญหานำการวิจัยสองข้อแรก ซึ่งก็คือรายการ “ซูรัก ซูรส” พุดอะไรและพุดอย่างไรจึงเป็นการสื่อสารเรื่องเพศที่ได้รับการยอมรับ จะนำไปสู่การค้นหาคำตอบของปัญหานำวิจัยข้อสามที่ว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการยอมรับการสื่อสารเรื่องเพศในรายการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าคำตอบของปัญหาข้อนี้ถือเป็นกุญแจไขความสำเร็จในการสื่อสารเรื่องเพศในรายการ “ซูรัก ซูรส” เฉยทีเดียว

เนื่องจากรัตนพร ไม้ตราวัฒนา (2544) ได้ทำการวิจัยในส่วนของผู้ชมรายการ “ซูรัก ซูรส” ด้วยกรอบแนวคิดการใช้และความพึงพอใจ (Uses and gratification) แล้ว ผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิจัยนี้จะช่วยต่อเติมกิ่งก้านขององค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมให้แตกยอดขยายสาขาเพิ่มมากยิ่งขึ้น และช่วยสนับสนุนให้การวิจัยที่เกี่ยวข้องมีมิติที่หลากหลายยิ่งขึ้น อีกทั้งยังหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการวิจัย “ตัวสาร” เพิ่มขึ้น เพื่อลดช่องว่างทางความรู้อันเกิดจากการขาดแคลนการศึกษาวิจัยในส่วนดังกล่าว

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง ตลอดจนครูอาจารย์ เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารเรื่องเพศกับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของตนได้ และหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตรายการโทรทัศน์และช่วยกระตุ้นให้มีรายการที่ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

1.2 ปัญหานำการวิจัย

1. ปัญหาเรื่องเพศที่ปรากฏในรายการ “ซูรัก ซูรส” ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 มีอะไรบ้าง
2. การสื่อสารเพื่อพัฒนาความรู้เรื่องเพศศึกษาในรายการ “ซูรัก ซูรส” มีการใช้สัญลักษณ์ใดบ้างและสื่อความหมายเรื่อง “เพศ” อย่างไร
3. ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการสื่อสารเพื่อพัฒนาความรู้เรื่องเพศศึกษาในรายการ “ซูรัก ซูรส” ให้เป็นที่ยอมรับได้ในสังคมไทย

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจและอธิบายสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปริมาณและประเภทของปัญหาเรื่องเพศที่น่าเสนอในรายการ “ซุรัก ชุรส” ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การสื่อความหมายเรื่อง “เพศ” ที่ปรากฏในรายการ “ซุรัก ชุรส” ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารเพื่อพัฒนาความรู้เรื่องเพศศึกษาในรายการ “ซุรัก ชุรส” ให้เป็นที่ยอมรับได้ในสังคมไทย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยรายการ “ซุรัก ชุรส” ไว้โดยการบันทึกเทปรายการตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2545 รวมทั้งสิ้น 25 ตอน

1.5 นิยามศัพท์

การสื่อสารเพื่อพัฒนาความรู้เรื่องเพศศึกษา หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งจากผู้หนึ่งไปยังผู้อื่น ที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ความรู้เรื่องเพศ โดยอาศัยวัจนภาษา (verbal language) ได้แก่ ภาษาพูดหรือภาษาเขียน รวมถึงสิ่งอื่น ๆ ที่สามารถสื่อแสดงความหมายได้ ซึ่งรวมเรียกว่า อวัจนภาษา (nonverbal language) เช่น การแสดงกิริยาท่าทาง สีหน้า น้ำเสียง การหัวเราะ เครื่องแต่งกาย และสถานที่ เป็นต้น

เพศศึกษา หมายถึง การให้ความรู้เรื่องเพศ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ บุคลิกภาพ และสุขปฏิบัติต่าง ๆ การปฏิบัติตัวกับเพศตรงข้าม รวมทั้งปัญหาชีวิตเรื่องเพศและพฤติกรรมทางเพศ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะที่ดี และความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศ รวมไปถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตที่เกี่ยวกับเรื่องเพศได้

รายการ “ซุรัก ชุรส” หมายถึง รายการโทรทัศน์รายการหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อหาเผยแพร่ความรู้เรื่องเพศให้กับผู้ชม ออกอากาศเป็นประจำทุกวันพฤหัสบดี เวลา 23.45 – 24.45 น. ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ปัญหาเรื่องเพศ หมายถึง ข้อสงสัยหรือคำถามที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางเพศ ซึ่งในที่นี้แบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านกายวิภาคและสรีระ 2) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ 3) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านจิตใจ 4) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านสุขอนามัย 5) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านสังคม และ 6) ประเด็นปัญหาอื่น ๆ ซึ่งในแต่ละประเด็นจะประกอบด้วยหัวข้อย่อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านกายวิภาคและสรีระ เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับ
 - อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ และระบบอวัยวะสืบพันธุ์เพศหญิงและเพศชาย
 - พัฒนาการทางเพศในทางกายภาพ
 - การปฏิสนธิ การตั้งครรภ์ และการคลอดบุตร
 - การมีบุตรยาก การแท้งบุตร และการทำแท้ง
- 2) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับ
 - วิธีการปฏิบัติทางเพศ และพฤติกรรมเพศสัมพันธ์
 - การระบายอารมณ์ทางเพศ
 - การร่วมเพศในสภาวะที่ผิดปกติ
 - การตอบสนองทางเพศ และจุดสุดยอด
 - การหลั่งน้ำอสุจิของอวัยวะเพศชาย
 - การร่วมเพศแบบผิดปกติประเภทชาติสัมพันธ์หรือมาโซติสัมพันธ์
 - ความเชื่อที่ผิด ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์
- 3) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านจิตใจ เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับ
 - พัฒนาการด้านจิตใจที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ
 - ทักษะติดต่อเพศตรงข้าม
 - ความพึงพอใจและความรัก
 - รสนิยมทางเพศ และความสุขจากเพศรส
 - ความต้องการหรือความรู้สึกทางเพศ
 - ความผิดปกติด้านจิตใจและอารมณ์
- 4) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านสุขอนามัย เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับ
 - การรักษาสุขอนามัยทางทางเพศ
 - ความผิดปกติของอวัยวะเพศและระบบสืบพันธุ์
 - โรคหย่อนสมรรถภาพทางเพศ
 - โรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์

- 5) ประเด็นปัญหาเรื่องเพศด้านสังคม เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับ
- การปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางสังคม
 - ความสัมพันธ์ระหว่างเพศในเชิงสังคม
 - การเกี่ยวพาราสีและการคบเพื่อนต่างเพศ
 - การเลือกคู่ครองและการแต่งงาน
 - การใช้ชีวิตคู่หรือชีวิตครอบครัว
 - การคุมกำเนิดและการวางแผนครอบครัว
 - การมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส และการนอกใจ หรือการเป็นภรรยาไม่ย/ชู้
 - การหย่าร้างหรือการแยกทางกัน
 - ค่านิยมทางเพศ
- 6) ประเด็นปัญหาอื่น ๆ เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับ
- การดูแลสุขภาพ ความสะอาด รูปร่าง และความงาม
 - การรักษาความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว
 - การเลี้ยงดูบุตรธิดา
 - อื่น ๆ

สัญลักษณ์ (Sign) หมายถึง สิ่งใด ๆ ก็ตาม ทั้งที่ปรากฏในตัวรายการ “ซุรัก ซุรส” และปรากฏในการสื่อสารในรายการ ที่มีความหมายอย่างหนึ่งอย่างใดนอกเหนือจากความหมายซึ่งเข้าใจกันตามตัวอักษร

วจนภาษา (Verbal Language) หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้พูดจากันหรือถ้อยคำที่ใช้ในการเขียน

อวจนภาษา (Nonverbal Language) หมายถึง สิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาพูดและภาษาเขียนที่ใช้ประกอบการสื่อสาร ในที่นี้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท (Knapp, 1972) ได้แก่

- 1) ภาษาท่าทาง (Body Motion/Kinesic Behavior) เช่น อากัปกิริยาและความเคลื่อนไหวของร่างกาย การแสดงออกทางสีหน้า สายตา และท่าทางต่าง ๆ เป็นต้น
- 2) ปริภาษา (Paralanguage) เช่น การหัวเราะ การร้องไห้ การถอนหายใจ การกระซิบ เป็นต้น
- 3) การใช้สิ่งของและเครื่องประดับ (Artifacts) เช่น สิ่งของประกอบการสนทนา เสื้อผ้า การแต่งหน้าแต่งผม เครื่องประดับ ต่างๆ ของพิธีกรและแขกรับเชิญ เป็นต้น
- 4) ปัจจัยแวดล้อม (Environmental Factors) เช่น การตกแต่งฉาก เพอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ประกอบฉาก สีสนของฉาก เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะสะท้อนให้เห็นถึงความละเอียดอ่อนซับซ้อนในการสื่อสารเรื่องเพศ และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการยอมรับการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาในสังคมไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่ผู้ปกครองและครูอาจารย์ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการสื่อสารเรื่องเพศกับเด็กและเยาวชน
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการผลิตรายการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาต่อไปในอนาคต
3. ผลการวิจัยช่วยกระตุ้นให้เกิดการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาหรือตัวสาร ซึ่งในวงการนิเทศศาสตร์ พัฒนาการยังขาดแคลนอยู่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย